

«Mottakernavn»

«KONTAKT»

«Adresse»

«Postnr» «Poststed»

Saksbehandler, innvalgstelefon

Gry Gasbjerg Engemyr, 37 01 75 44

Innvilget - skadefelling av ulv 2026 - Evje og Hornnes - Bygland - Froland - Birkenes - Iveland - Vennesla - Lindesnes - Lyngdal - Åseral

Vedtak

Statsforvalteren i Agder gir med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9, jf. §§ 1 og 8 tillatelse til skadefelling av én (1) ulv i kommunene; Evje og Hornnes, Bygland, Froland, Birkenes, Iveland, Vennesla, Lindesnes, Lyngdal og Åseral i tidsrommet onsdag 23. september 2026 kl. 12.30 til onsdag 7. oktober 2026 kl. 12.00, med vilkår som angitt i vedtaket.

Fellingstillatelsen gis til skadefellingslaget i Aust-Agder ved skadefellingsleder Olav Seljåsen som får ansvaret for å lede gjennomføringen av fjellingsforsøket og koordinere samarbeidet med skadefellingslaget i Vest-Agder ved skadefellingsleder Kjell Magne Larsen. Det gis ikke tillatelse til bruk av drone.

Statsforvalteren i Agder viser til søknad om skadefelling fra Agder Sau og Geit mottatt på e-post onsdag 23. september kl. 10.49. Statsforvalteren hadde kontakt med søker på telefon i forkant av innsending av søknaden. Skadefellingstillatelse ble gitt muntlig til leder i skadefellingslaget kl. 12.37 samme dag.

Bakgrunn for tillatelsen

Statsforvalteren i Agder ble varslet på telefon av SNO ved Jon Erling Skåtan onsdag 23. september kl. 09.35 om funn av ett lam som ble dokumentert drept av ulv. Ytterligere ett lam ble funnet og vurdert drept av ulv i samme besetning. Begge lammene ble funnet ved Hannås i Evje og Hornnes kommune. Statsforvalteren ble deretter kontaktet av Agder Sau og Geit som informerte om at de ville sende inn en skadefellingssøknad på ulv, på bakgrunn av tidligere observasjoner og dokumentert tap. Det har den siste tiden vært observasjon av ulv på kamera i Flekkefjord 12. september 2026 og senest i Iveland/Birkenes 21. september 2026.

Rettslig grunnlag for avgjørelsen

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskriften § 9.

Betinget skadefelling er vedtak med hjemmel i naturmangfoldloven (nml.) § 18 første ledd b) om felling av enkeltindivider av rovvilt for å stanse eller forhindre skader på husdyr, tamrein eller annen eiendom. Rovviltforskriften § 9 gir Statsforvalteren myndighet til å fatte vedtak om iverksetting av skadefelling innenfor kvote for betinget skadefelling fastsatt av rovviltnemnd, jf. forskriften § 8, eller Miljødirektoratet, jf. § 13.

I vurderingen skal Statsforvalteren drøfte skjønnskriteriene i rovviltforskriften § 9 andre ledd bokstav a til d;

- a) områdets betydning som beitemark
- b) skadenes omfang og utvikling
- c) potensialet for fremtidige skader
- d) muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak - Statsforvalteren skal vektlegge føringene i regional forvaltningsplan.

Samtidig legger Stortingets rovviltforlik fra 2011 føringer for forvaltningen av rovvilt i Norge. Felling kan bare gjennomføres hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i nml. §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

En skadefellingstillatelse skal være rettet mot bestemte skadegjørende individ, og vedtaket skal være begrenset i tid, rom og antall dyr. Ved hver fellingstillatelse gis det en økonomisk ramme som fellingsforsøket skal gjennomføres i henhold til. I perioden 1. juni 2026 til 15. februar 2027 er myndighet til å fatte vedtak om skadefelling tillagt Statsforvalteren.

Rovviltnemda i region 2 har vedtatt en skadefellingskvote på 2 ulv gjeldende for perioden 1. juni 2026 til 15. februar 2027. Pr. i dag er det ikke felt dyr av kvoten. Det er ikke tildelt kvote i region 1.

Statsforvalterens vurdering

Områdets betydning som beitemark

Statsforvalteren vil karakterisere det aktuelle området som et viktig beiteområde for sau. I det aktuelle området er de fleste sauene fortsatt utegående på innmark eller på skogs- og kulturbeitemarker i nærheten av gårdene.

Skadenes omfang og potensialet for fremtidige skader

I henhold til kommentarene i rovviltforskriften er situasjoner hvor det nylig har skjedd angrep, som også ligger an til å fortsette, i kjernen av bestemmelsen. Statens Naturoppsyn har vurdert to skader på lam som påvist forårsaket av ulv, hvorav begge lam er drept. Erfaringer fra andre områder viser at ulv som oppholder seg i beiteområder med sau og lam, kan forårsake omfattende skader på kort tid, dette gjelder også sau/lam på heimebeite og utmarksbeiter nær gårdene.

Statsforvalteren vurderer at potensialet for fremtidige skader fortsatt er stort dersom ulven fortsetter å oppholde seg i området.

Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Næringsorganisasjonene har varslet beitebrukere om at det er ulv i området, og informerer jevnlig beitebrukere i regionen om forebyggende tiltak mot rovdyr, herunder ekstra tilsyn. Det er på nåværende tidspunkt fortsatt mange sauer/lam utegående på heimebeite eller utmarksbeite nær gårdene.

Ut fra hensynet til beitedyr, områdets betydning som beitemark og skadepotensialet i nær framtid, anser Statsforvalteren at det beste tiltaket for å forhindre omfattende skader er at det iverksettes fellingsforsøk på ulven.

Naturmangfoldloven §§ 8 - 12

Vedtaket baserer seg på siste tilgjengelige kunnskap om ulvens bestandssituasjon og utvikling i Norge, jf. nml. § 8. Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen som ulvebestanden blir utsatt for, jf. nml. § 10. Statsforvalteren viser til bestandsrapporter publisert på nettsidene til Rovdata, som har ansvaret for det nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt. Statsforvalteren anser at føre-var prinsippet jf. nml. § 9 kan tillegges mindre vekt.

Det aktuelle fellingsområdet for tillatelsen er utenfor ulvesonen, og ut ifra dette vurderes det slik at lokaliseringen av uttaket ikke vil påføre bestanden irreversibel skade, jf. nml. § 12. Det foreligger ikke opplysninger om at det forekommer genetisk verdifulle individer av ulv i området. Dersom individet likevel viser seg å være av stor genetisk verdi for den Sør Skandinaviske ulvebestanden, må det gjøres en ny vurdering av evt. andre tiltak enn felling. Nml. § 11 anses ikke som relevant her.

Bruk av drone

I forbindelse med samtale om tillatelse til skadefelling har skadefellingslaget spurt om tillatelse til bruk av drone i fellingsforsøk for å lokalisere ulven.

Vi viser til viltressursloven § 5 og Bernkonvensjonen som forbyr bruk av luftfartøy eller motorkjøretøy utenfor vei til lokalisering av vilt under jakt. Statsforvalteren kan ved vedtak om skadefelling av rovvilt i medhold av rovviltforskriften § 9, sette til side de regler som ellers gjelder i viltressursloven om felling/jakt- og fangstmetoder. Etter Bernkonvensjonen artikkel 9 kreves en konkret vurdering i det enkelte tilfellet dersom man skal gjøre unntak fra dette forbudet. Det er en forutsetning at unntak skjer for ett av formålene som er angitt i artikkel 9 nr. 1 første til femte strekpunkt, at det ikke er noen annen tilfredsstillende løsning og at unntaket ikke vil være skadelig for vedkommende bestands overlevelse.

Skadefelling av ulv er jf. artikkel 9 nr. 1, andre strekpunkt et tiltak for å forhindre alvorlig skade på husdyr og tamrein. Statsforvalteren har vurdert at skadefellingen ikke er skadelig for ulvebestandens overlevelse, og vi har vurdert at skadefelling er eneste tilfredsstillende løsning. I dette tilfellet vurderer vi at bruk av drone er vanskelig å benytte seg av for lokalisering av dyret, da det i området er mye skog med løv. Bruk av drone vil kunne føre til at dyret blir skremt og være en ekstra stressbelastning for dyret som skal felles, samtidig som det kan gjøre fellingen vanskeligere. Vi finner derfor ikke grunnlag for å sette til side forbudet mot bruk av drone som følge av Bernkonvensjonen. I denne sammenhengen presiserer vi at skadefellingsforsøket skal rettes mot områder med ferske skader.

Konklusjon

Statsforvalteren anser at vilkårene for å gi skadefellingstillatelse på én ulv i det aktuelle området er oppfylt. Ut fra hensynet til beitedyr, områdets betydning som beitemark og skadepotensialet, anser

Statsforvalteren at det beste tiltaket for å forhindre skader er at det iverksettes fellingsforsøk på ulven. Den aktuelle ulven antas å være et streifindivid og oppholder seg utenfor ulvesonen. Felling av en ulv i dette området vil ha liten innvirkning på muligheten for å nå bestandsmålet, og Statsforvalteren anser at det ikke vil true bestandens overlevelse. Det er mistanke om at denne aktuelle ulven er genetisk viktig. SNO har derfor tatt spyttprøver fra bittsteder. Disse prøvene er sendt til analyse, og hvis resultatet skulle vise at det er et genetisk viktig individ, vil Statsforvalteren eventuelt gjøre endringer i skadefellingstillatelsen.

Statsforvalteren gir tillatelse til skadefelling av én (1) ulv innenfor de vilkårene som går frem nedenfor.

Etter instruks fra Miljødirektoratet 21. mai 2018 skal Statsforvalteren ved vedtak om skadefelling på ulv beskrive hvilken innsats som er gjort for å avdekke genetisk status, samt beskrive andre relevante vurderinger knyttet til dette. Statsforvalteren ber fellingslaget om å samle inn hår- og møkkprøver for DNA-analyse dersom de kommer over dette. Vi ber også SNO om å samle inn prøver til DNA-analyse dersom de kommer over dette i forbindelse med sitt arbeid med skadedokumentasjon. Statsforvalterens vurdering nå er at vi ikke kan legge avgjørende vekt på risikoen for å felle en ulv med verdifullt arvemateriale sett i forhold til risikoen for økt skade på sau.

Det gis tillatelse til bruk av løs på drevet halsende hund under fellingsforsøket. Statsforvalteren viser til Klima- og miljødepartementets tiltakspakke for å gjøre det lettere å felle ulv utenfor ulvesonen. Her åpnes det for å bruke løs på drevet halsende hund fra dag én der dette kan være et hensiktsmessig virkemiddel for å oppnå uttak. Det er et vilkår at beitelagene i det aktuelle området er enig i at slik hund kan brukes. Statsforvalteren viser til at det er satt spesielle vilkår ved bruk av løs på drevet halsende hund for å redusere faren for forstyrrelse av annet vilt til et minimum. For å systematisere erfaring med bruk av slik hund, skal det innen en måned etter fellingsforsøket rapporteres til Miljødirektoratet om bruk og effekt av tiltaket.

Følgende vilkår er knyttet til tillatelsen:

1. Oppnevnte jegere plikter å utøve fellingsforsøket på den dyrevelferdsmessig forsvarlig måte som ikke utgjøre en fare for mennesker, husdyr eller eiendom jf. viltressursloven § 21. Det skal kun benyttes våpen og ammunisjon som tilfredsstiller kravene til jakt på ulv, jf. Forskrift om utøvelse av jakt, fangst og felling. Av denne følger at hagle ikke er tillatt brukt.
2. Kun personer som er oppnevnt til de interkommunale skadefellingslagene kan delta i skadefellingsforsøket. Fellingsleder avgjør hvem av disse som deltar i fellingsforsøket. Fellingsleder skal til enhver tid ha en liste over aktive deltakere i skadefellingsforsøket. Alle medlemmer av fellingslaget som deltar i fellingsforsøket skal ha kopi av dette brevet og være kjent med vilkårene for fellingstillatelsen, samt de generelle gjeldende bestemmelsene i rovviltforskriften og forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst.
3. Deltakere i fellingslaget skal ha avlagt skyteprøve for bruk av rifle senest i 2026. Deltakerne i fellingslaget skal være registrert som lisensjegere, jf. lov om jakt, fangst og felling av vilt (viltressursloven) § 45. Deltakerne i fellingsforsøket skal ikke være siktet eller under etterforskning, dømt eller ilagt forelegg for brudd på naturmangfoldloven, viltloven eller våpenloven, eller forskrifter hjemlet i disse.
4. Statsforvalteren og SNO skal **umiddelbart** underrettes om alle tilfeller hvor dyr påskytes, såres eller felles. Dersom dyr blir skadeskutt, plikter de ansvarlige å gjøre det de kan for å avlive dyret snarest mulig. Skytter plikter å forvisse seg om påskutt dyr er truffet eller ikke.

Statsforvalteren avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på skadefelling skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk.

5. Ansvarlig fellingsleder kan, dersom det vurderes som aktuelt, selv ta kontakt med SNO for eventuell bistand. SNO vil vurdere eventuelle henvendelser bl.a. med bakgrunn i egen kapasitet.
6. Ansvarlig fellingsleder skal rapportere en gang pr. døgn når det pågår fellingsforsøk til Statsforvalteren i Agder, på telefon 409 16 574. Dersom det blir gjort observasjoner av ulv eller avdekkes skader, skal Statsforvalteren varsles oftere så vidt det er praktisk gjennomførbart.
7. Ved funn av genetisk materiale fra ulven, for eksempel avføring eller hår, skal skadefellingslaget umiddelbart kontakte SNO for å få sikre dette materialet slik at det kan sendes inn til genetisk analyse.
8. I tråd med rovviltforskriften § 9 kan felling og forsøk på felling i henhold til denne bestemmelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett jf. viltressursloven § 33.
9. Ulv felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr eller deler av dyret (inkl. hår og blod) uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Etter § 16 i Forskrift om forvaltning av rovvilt, skal skytter fremvise felt dyr for SNO for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materiale, og skytter skal kunne påvise fellingssted etter anmodning fra SNO, politi eller Statsforvalteren.
10. I henhold til rovviltforskriften § 9a kan deltakere fra kommunale fellingslag få godtgjøring knyttet til fellingsforsøket. Statsforvalteren legger til grunn at fellingsforsøket skal gjennomføres på en effektiv og hensiktsmessig måte. **Statsforvalteren i Agder gir med dette en ramme for dette fellingsforsøket på inntil kr. 30 000,- til godtgjøring til fellingspersonell og inntil kr 10 000,- til konkrete utgifter (kjøring, telefon etc.).** Rammen forvaltes av Arendal kommune, jf. pkt. 3 ovenfor. I tillegg til fastsatt maksimale døgnset (1 910,- pr døgn), skal kommunen også beregne feriepenger og arbeidsgiveravgift, og dette skal kommunen dekke innenfor den nevnte rammen fra Statsforvalteren. Rammen er å betrakte som endelig for den perioden tillatelsen varer. Dersom ulven fortsetter å bli værende i området tillatelsen er gitt for, kan Statsforvalteren øke rammen, forutsatt at innsatsen skjer på en hensiktsmessig og mest mulig kostnadseffektiv måte. Statsforvalteren kan også utvide fellingsområdet. Kommunen/fellingsleder må ta kontakt med Statsforvalteren i forkant av økt innsats dersom de mener det er ekstraordinære omstendigheter som gjør at rammen bør økes. Kommunen må sørge for at deltakerne i fellingslaget fører bl.a. timelister og oversikt over antall kjørte kilometer.
11. Dere skal rapportere for det enkelte fellingsforsøk. Lenke til rapporteringen er å finne på det aktuelle fellingsvedtaket på www.miljovedtak.no, se også vedlagte veiledning for rapportering. Fellingsleder skal rapportere til Statsforvalteren om forbruk av rammen innen 3 dager etter endt skadefellingsforsøk. Dersom rapporteringen over ressursbruk i Miljøvedtaksregisteret er fyllestgjørende er det ikke behov for egen rapportering til Statsforvalteren om ressursbruk.

12. Det gis adgang til å postere i bil på følgende vilkår under dette fellingsforsøket: a. Under transport skal våpen i bil være tomt for ammunisjon, og våpenet skal være nedpakket i futteral, bag eller veske. b. Motor og lys skal være avslått når bilen brukes til postering. Samtlige kjøretøy som blir benyttet til dette formål, skal ha godt synlig merking som tydelig informerer om at fellingsforsøk pågår, og at kjøretøyet og de som benytter seg av det deltar i fellingsforsøket. d. Fellingslaget skal ta alle nødvendige forholdsregler for å ivareta allmennhetens sikkerhet i forbindelse med bruk av bil til postering under fellingsforsøket.
13. Det gis tillatelse til å bruke løs på drevet halsende hund på følgende vilkår under fellingsforsøket:
- Hunden(e) skal ha GPS-sender.
 - Hunden(e) skal bare slippes på ferske spor som en vet sikkert er fra ulv.
 - Dersom hunden slår over på annet vilt eller husdyr, skal hundefører være i stand til raskt å ta inn hunden.
 - Hundefører er ansvarlig dersom hunden skader husdyr, vilt eller folk.
 - Husdyreiere i området må godkjenne at hund kan slippes.
 - Kommunen må gi dispensasjon fra båndtvangsbestemmelsene i hundeloven.
 - Senest en måned etter at løs på drevet, halsende hund er brukt, skal det sendes rapport til Miljødirektoratet med kopi til Statsforvalteren. Av rapporten skal det framgå hvordan slik hund er brukt og effekten av dette. Det skal ligge med utskrift eller fil av GPS-logg fra hundepiler.
14. Statsforvalteren kan til enhver tid endre ett eller flere av vilkårene, eller inndra fellingstillatelsen f.eks. dersom det påvises genetiske viktig individ av ulv. Statsforvalteren er tilgjengelig på beredskapstelefonen for rowilt, tlf. 409 16 574, dersom det er spørsmål rundt denne tillatelsen eller annet.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker, jmfør forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen sendes til Statsforvalteren. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Klagen bør også begrunnes.

Partene i saken har, med visse unntak, adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven §§ 18 og 19. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes.

Med hilsen

Anette Aanesland (e.f.)
ass. statsforvalter
Seksjon natur

Gry Gasbjerg Engemyr
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Mottakere:

Agder Sau og geit
skadefellingslaget i Aust-Agder
skadefellingslaget i Vest-Agder
Agder Bondelag
Hægebostad kommune
Arendal kommune

Laukrokveien 4 4595 TINGVATN
Postboks 123 4891 GRIMSTAD

Kopi til:

ØSTRE AGDER BONDE- OG
SMÅBRUKARLAG
AGDER BONDE- OG
SMÅBRUKARLAG
rovviltkontakt i Bondelaget
Rovviltkontakt i Agder Sau og Geit
Statens naturoppsyn Hægebostad

c/o Lilly Berland Molandsveien 4849 ARENDAL
1209
v/ Tønnes Hamar Bergejordet 4580 LYNGDAL
2C

Miljødirektoratet, postboks 7485 TRONDHEIM
5672 TORGARDEN

Rovviltkontakt Tom Olav Trydal
Rovviltkontakt Audun Rossevatn
Rovviltkontakt Morten Nesheim
Rovviltkontakt Lars Johan
Skjeggedal
Miljødirektoratet
Agder politidistrikt

Postboks 5672 Torgarden 7485 TRONDHEIM
Postboks 514 Lundsiden 4605 KRISTIANSAND
S

Statsforvalteren i Vestfold og
Telemark

Postboks 2076 3103 TØNSBERG

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud,
Oslo og Akershus

Postboks 325 1502 MOSS

Statsforvalteren i Vestland
Statsforvalteren i Rogaland
Mattilsynet

Statens hus, Njøsavegen 2 6863 LEIKANGER
Postboks 59 Sentrum 4001 STAVANGER
Postboks 383 2381 BRUMUNDDAL

Kadaverhundene Agder